

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Факультет логістики

Кафедра менеджменту та військового господарства

**СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ТЕОРІЯ ОРГАНІЗАЦІЙ»**

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	перший (бакалаврський)
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	07 „Управління та адміністрування”
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	073 „Менеджмент”

Харків

Інформація про викладача	
Прізвище, ім'я, по батькові	
Науковий ступінь	
Вчене звання	
Посада	
Місце роботи	
Адреса кафедри	
Контакти	
E-mail	
Консультації	
Час	
Місце	

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 07 „Управління та адміністрування”	Цикл професійної підготовки	
Блоків змістових модулів	Спеціальність: 073 „Менеджмент”	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 10		2-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання для денної форми навчання – реферат; для заочної форми – контрольна робота		Семестр	
Загальна кількість годин - 120		3-й	
	Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	Лекції	
		32 год.	год.
		Практичні, семінарські	
		28 год.	год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		60 год.	год.
		Індивідуальні завдання:	
		Вид контролю: залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Предмет вивчення навчальної дисципліни: загальні та специфічні закономірності, що діють в організаційних системах, а також організаційні відносини, тобто закономірності формування і взаємодії різних цілісних утворень та їх складових (предмет науки визначає, які сторони об'єктивної дійсності вона вивчає).

Міждисциплінарні зв'язки з дисциплінами:

Дисципліни, що забезпечують:

Вступ до спеціальності

Мікроекономіка

Забезпечувані дисципліни:

Публічне адміністрування

Менеджмент

Переддипломна практика

Кваліфікаційна робота

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни „Теорія організацій” є формування комплексу теоретичних знань і практичних умінь сучасного світогляду щодо створення, функціонування й еволюції організацій.

Згідно з вимогами освітньої програми здобувачі вищої освіти повинні:

Знати:

- теорію та практику функціонування організацій у мінливих умовах сучасного ринкового соціально-економічного середовища, про регулювання процесів, які в них відбуваються, у взаємозв'язку із зовнішнім середовищем тощо;

- основні організаційні теорії;
- теоретико-методологічні засади створення й функціонування організацій;
- основні методичні підходи аналізу внутрішнього й зовнішнього середовища організацій;

- організаційну структуру організацій різних типів;

Уміти:

- працювати з монографіями, довідковими, статистичними, електронними джерелами з соціально-економічної проблематики та менеджменту;

- формулювати мету та основні завдання формування та управління організаційними структурами;

- розраховувати показники та використовувати інструменти для пізнання мінливих явищ і процесів, які впливають на стан організації;

- досліджувати характеристики різних видів організацій, визнання їх переваг й недоліків;

- здійснювати порівняльний аналіз різних типів організаційних структур;

- визначення чинників формування іміджу й культури організації; розробки заходів з трансформації, як організації у цілому, так і її складових з урахуванням впливу факторів зовнішнього середовища.

Мати уявлення (бути ознайомленим) про:

- методологічні та методичних прийомів оцінки ефективності діяльності й проектування організацій.

3. Зміст навчальної дисципліни (анотація навчальної дисципліни).

Особливістю курсу є системний підхід до викладання матеріалу. Необхідний науковий рівень навченості здобувачів забезпечується високим професійним рівнем зайнятих у процесі навчання науково-педагогічних працівників, використанням сучасних інформаційних технологій, методів і форм подання навчального матеріалу.

4. Календарно-тематичний план вивчення дисципліни.

Назви розділів, тем, занять та навчальних питань	Кількість годин					
	Денна форма					
	усього	у тому числі				
		л	пр. з.	сем.	кур. р.	с.р., інд.р.
1	2	3	4	5	6	7
Блок змістових модулів 1. Основи системного управління організаціями						
Змістовий модуль 1. Специфіка управління сучасною організацією						
ЗМ.1. Заняття 1. Введення в теорію організацій 1.Поняття і сутність економічних організацій 2.Внутрішня логіка організації	2	2				
Питання для самостійного вивчення: 1.Підходи до управління організаціями	4					4
ЗМ.1. Заняття 2. Підходи до управління організаціями 1.Взаємозв'язки елементів організаційних відносин 2.Фази еволюції систем управління	2			2		
Усього за змістовим модулем 1	8	2		2		4
Змістовий модуль 2. Системний підхід як метод управління						
ЗМ.2. Заняття 1. Становлення системного підходу 1.Базові поняття системного підходу 2.Три опису систем	2	2				
Питання для самостійного вивчення: Суть системного підходу	4					4
ЗМ.2. Заняття 2. Етапи розвитку теорії систем 1.Морфологічний опис об'єкта. Побудова його структури. 2.Основні поняття системного підходу.	2			2		
Усього за змістовим модулем 2	8	2		2		4
Змістовий модуль 3. Основоположні закони організацій						
ЗМ.3. Заняття 1. Загальні поняття про залежності, законах і	2	2				

закономірностях						
1.Закон синергії						
2.Закон самозбереження						
Питання для самостійного вивчення:	4					4
1.Закони та закономірності формування організації						
ЗМ.3. Заняття 2. Принципи потенціалу системи	4			4		
Принцип безперервності зміни потенціалу системи						
Принцип стабілізації системи						
Усього за змістовим модулем 3	10	2		4		4
Змістовий модуль. 4. Системи і моделі систем						
ЗМ.4. Заняття 1. Моделювання та визначення системи	2	2				
Модель складу						
Модель структури						
Модель «Чорного ящика»						
Питання для самостійного вивчення:	6					6
1.Складні детерміновані системи						
ЗМ.4. Заняття 2. Моделі управлінської праці	2	2				
1. Модель «Чорного ящика»						
2. Загальна модель процесу управлінської праці						
ЗМ.4. Заняття 3. Ознаки та класифікація моделей	4			4		
Мовна модель та визначення моделі.						
Мета і проблема моделі						
Усього за змістовим модулем 4	14	4		4		6
Змістовий модуль. 5. Аналіз систем						
ЗМ.5. Заняття 1. Аналіз і синтез систем	2	2				
1. Моделі систем як підстави декомпозиції						
2. Агрегація і емерджентність систем						
Питання для самостійного вивчення:	4					4

1. Експертні методи вироблення рішень						
ЗМ.5. Заняття 2. Методи дослідження систем	4			4		
1.Аналіз систем						
2.Алгоритм декомпозиції						
Усього за змістовим модулем 5.	10	2		4		4
Усього за блоком змістових модулів 1	64	12		16		36
Блок змістових модулів 2. Класифікація систем управління						
Змістовий модуль 6. Метод SWOT-аналізу						
ЗМ.6. Заняття 1. Зовнішнє середовище і адаптація системи	2	2				
1.SWOT-аналіз						
2.Процедура оцінки сильних і слабких сторін						
Питання для самостійного вивчення:	4					4
1. Адаптація організації до зовнішнього середовища						
ЗМ.6. Заняття 2. Аналіз конкурентних сил	4			4		
1.Аналізу внутрішнього середовища організації						
2.Аналіз менеджменту в організації						
Усього за змістовим модулем 6	10	2		4		4
Змістовий модуль 7. Організація як соціально-економічна система						
ЗМ.7. Заняття 1. Типологія організацій	2	2				
1.Характеристика організації як системи						
2.Соціальні та соціально-економічні системи						
ЗМ.7. Заняття 2. Класи організаційних систем.	2	2				
1.Принципи організаційних систем						
2.Класифікація організацій за правовими формами						
Питання для самостійного вивчення:	4					4
1. Характеристика сфер суспільного життя: економічна, політична, соціальна і духовна						
ЗМ.7. Заняття 3. Системоутворюючі чинники соціально-економічних	4			4		

ЗМ.10.Заняття 1. Корпоративне управління організаціями. 1.Злиття, поглинання і приєднання організацій 2.Класифікація організацій за способом їх об'єднання 3.Багатонаціональні і глобальні корпорації	2	2				
Питання для самостійного опрацювання: 1.Підходи до формування критеріїв ефективності організації	6					6
ЗМ.10.Заняття 2. Сутність ефективності управління організацією 1.Організаційна ефективність 2.Методи оцінки стратегії розвитку	2	2				
Питання для самостійного опрацювання: 1. Специфіка управління кейрецу	8					8
ЗМ.10.Заняття 3. Проблеми стратегічного розвитку організації 1.Переваги і недоліки стратегії як явища 2.Проблеми визначення стратегії організації 3.Проблеми реалізації стратегії організації	2	2				
ЗМ.10.Заняття 4. Стратегії організації 1.Багатонаціональні і глобальні корпорації 2.Проблеми реалізації стратегії організації	2	2				
Питання для самостійного опрацювання: 1.Фактори визначення стратегії організації	8					8
Усього за змістовим модулем 10.	30	8				22
Усього за блоком змістових модулів 2	80	22		8		48
Усього за змістовими блоками	120	32		28		60
Усього за дисципліну	120	32		28		60

5. Самостійна робота.

Перелік тем, які здобувач повинен вивчити самостійно (з рекомендованою літературою).

1. Підходи до управління організаціями
2. Суть системного підходу
3. Закони та закономірності формування організації
4. Складні детерміновані системи.
5. Експертні методи вироблення рішень.
6. Адаптація організації до зовнішнього середовища.
7. Характеристика сфер суспільного життя: економічна, політична, соціальна і духовна.
8. Типові організаційні структури.
9. Громадські організації та їх характеристики в сучасних умовах.
10. Підходи до формування критеріїв ефективності організації.
11. Специфіка управління кейрецу.
12. Фактори визначення стратегії організації.

Вказівки до самостійної роботи.

При відпрацюванні питань, що виносяться на самостійну роботу, суб'єкти навчання мають змогу і повинні використовувати у повній мірі можливості системи дистанційного навчання (доступ до ресурсу: sdn.ivc.com) і матеріали з мережі Internet.

Зміст самостійної роботи для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм навчання:

Зміст і сенс самостійної роботи здобувачів полягає у засвоєнні методів та прийомів технології учіння, які включають питання організації робочого часу, психофізіології розумової праці тощо, спрямовані на підвищення ефективності наукових досліджень у визначеній предметній галузі

6. Політика курсу та оцінювання.

- Курс передбачає роботу в колективі.
- Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.
- Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.
- Якщо здобувач вищої освіти відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача.
- Під час роботи над індивідуальними науково-дослідними завданнями та проектами не допустимо порушення академічної доброчесності.
- Презентації та доповіді мають бути авторськими оригінальними.

7. Критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти.

Оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання знань слухачів (курсантів, студентів) в Національній академії Національної гвардії України».

ПОТОЧНЕ ОЦІНЮВАННЯ

Поточне оцінювання здійснюється за кожним завданням в межах модулів. Оцінюються і завдання, виконувані в аудиторії, і завдання, виконувані під час самостійної роботи. Протягом вивчення дисципліни здійснюється самоконтроль.

Загальні критерії оцінок:

“відмінно” – Здобувач вищої освіти виявив всебічні, систематичні та глибокі знання навчального матеріалу дисципліни, передбаченого програмою; опрацював основну та додаткову літературу, рекомендовану програмою; проявив творчі здібності у розумінні, логічному, стислому та ясному трактуванні навчального матеріалу; засвоїв взаємозв’язок основних понять дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності.

“добре” – Здобувач вищої освіти виявив систематичні та глибокі знання вище середнього рівня навчального матеріалу дисципліни; продемонстрував уміння легко виконувати завдання, передбачені програмою; опрацював літературу, рекомендовану програмою; засвоїв взаємозв’язок основних понять дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності.

“задовільно” – Здобувач вищої освіти виявив знання навчального матеріалу дисципліни в обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності; виконав завдання, передбачені програмою; ознайомився з основною літературою, що зазначена у програмі; припустив значну кількість помилок або недоліків у відповідях на запитання співбесіди, тестування, при виконанні завдань тощо, які може усунути самостійно.

“незадовільно” – Здобувач вищої освіти не має знань зі значної частини навчального матеріалу; припускає принципові помилки при виконанні більшості передбачених програмою завдань.

РУБІЖНЕ ОЦІНЮВАННЯ (МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ)

Відбувається вигляді письмових робіт в кінці вивчення блоків змістових модулів, а також

- Індивідуальна презентація за тематикою самостійного вивчення дисципліни відповідного блоку змістових модулів (5 хвилин, зі слайдами)

Під час модульного контролю оцінюються такі компоненти:

- Слайди до презентації
- Повнота розкриття теми
- Якість інформації
- Самостійність та креативність

Критерії оцінки до кожного проекту надаються окремо

ПІДСУМКОВЕ ОЦІНЮВАННЯ

Метою диференційованого заліку є контроль сформованості практичних навичок та професійних компетентностей, необхідних для

виконання професійних обов'язків. Диференційований залік проходить у формі співбесіди. Максимальна кількість балів – 100 балів.

8. Рекомендована література.

Базова

1. Загальне управління організацією: Навчальний посібник / К.А.Фісун, М.О.Науменко, Ж.Г.Чухлата. – Х.: НАНГУ, 2018. – 302 с.
2. Адміністративний менеджмент: Навчальний посібник / С. А. Соколовський, С. П. Павлов, М. В. Черкашина, М. О. Науменко. – Х.: НАНГУ, 2017. – 324 с.
3. Управління проектами: Підручник для здобувачів вищої освіти напряму: 073 «Менеджмент». / С.А.Соколовський, К.А.Фісун, М.В.Черкашина, М.О.Науменко. – Харків: Національна Академія Національної гвардії України, 2019. – 223 с.
4. Управління якістю виробництва та обслуговування : Навчальний посібник / с. А. Соколовський, с. П. Павлов, м. В. Черкашина, м. О. Науменко, є. М. Грабовський. – Х.: НАНГ України; 2015. – 264 с.
5. Маркетинг: навч. посіб. / М. О. Науменко, В. І. Пеньков, Б. А. Рудов, Н. Г. Гончаренко – Х. : ХУПС, 2012. – 232 с.

Допоміжна

6. Основи економічної теорії: навч. посіб. / Науменко М. О., Рудов Б. А., Морозова Л. В. : – Х. : 2012. – 340 с.
7. Аудит і оцінювання управлінської діяльності / М. О. Науменко, О. Г. Романовський, М. В. Черкашина, Є. М. Грабовський, Т. В. Гура, Є. В. Воробйова.. Х. : НТУ «ХПІ». – 2014. – 296 с.
8. Податки та податкова політика: навч.-метод. посіб. / М. О. Науменко, Н. Г. Гончаренко – Х. : ХУПС, 2010. – 108 с.

9. Питання до підсумкового контролю.

1. Характерні риси організації
2. Класифікуйте соціально-економічні організації по цілям створення формам функціонування та напрямом спеціалізації.
3. Місце та роль організації в системі сучасних знань
4. Механізм організації.
5. Проранжируйте цілі, постанови та застосування інструментарію класифікації в дослідженнях, впливу та оцінки результатів організації.
6. Визначте місце та роль життєвого циклу в формуванні взаємозв'язку між організаційними змінами та розвитком організації, проранжируйте основні фактори розвитку організації
7. Організаційні зміни в розвитку організації.
8. Визначте взаємозв'язок між структурою та формою організації як прояв її внутрішньої та зовнішньої будови.
9. Предмет та метод теорії організації

10. Організація самоуправління.
11. Класифікуйте застосування понять «механізму» та приведіть приклад дії цього механізму в сім'ї, колективі та суспільстві.
12. Проаналізуйте типову організацію механізму управління на відомому вам прикладі, класифікуйте вплив організації управління на організаційні зміни та розвиток організації.
13. Соціально-економічна організація.
14. Проаналізуйте формування взаємозв'язку всередині інструментарію.
15. Організаційні зміни в розвитку організації
16. Класифікація організації.
17. Приведіть приклади, ілюструючи процеси організації та визначте місце, роль індивідуума в організації, охарактеризуйте загальну класифікацію процесуальної організації.
18. Розкрийте роль організації в управлінні як: принципи, функції, метода, структури, процедури, порівняйте прояв самоорганізації в самоуправлінні
19. Механізм організації.
20. Проранжируйте риси асоційованих у вашому уявленні з поняттям організації, відокремте критерії ефективності організації.
21. Організація самоуправління.
22. Інструментарій організації.
23. Визначте перспективи удосконалення та розвитку принципів організації.
24. Класифікуйте соціально-економічні організації по цілям створення формам функціонування та напрямом спеціалізації
25. Характерні риси організації
26. Проаналізуйте дію закону онтогенезу та самозбереження на прикладі функціонування та розвитку свого підприємства.
27. Організаційні зміни в розвитку організації
28. Морфологія організації.
29. Проілюструйте послідовність дослідження та формування закону організації на прикладі свого підприємства.
30. Організація самоуправління
31. Предмет та метод теорії організації.
32. Охарактеризуйте послідовність виникнення та становлення розвитку організації з позиції її генезису.
33. Соціально-економічна організація
34. Система законів організації.
35. Проілюструйте прикладами первинність та диференційність поняття організації.
36. Класифікація організації.
37. Генезис організації.
38. Визначити місце теорії та інших наук організації в цій системі, привести декілька основних понять визначаючих роль теорії організації в системі сучасних знань.
39. Механізм організації.

40. Місце та роль організації в системі сучасних знань
41. Проранжируйте методи дослідження організації по їх значенню інноваційності, широті, застосуванні.
42. Інструментарій організації.
43. Предмет та метод теорії організації.
44. Проаналізуйте організаційну природу пристрою використання колеса двигуна внутрішнього горіння, діючого законодавства, суспільно-економічної формації, в чому проявляється загальне значення організації.
45. Характерні риси організації